

Начало > Търсене на практикуващи юристи > Намерете вещо лице

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Swipe to change

ЧЕШКИ**Намерете вещо лице****Чешка република**

Не съществува официален превод на езиковата версия, която разглеждате.

Тук ще намерите машинен превод на съдържанието. Моля, имайте предвид, че той се предоставя само с цел осигуряване на контекст. Собственикът на настоящата страница не носи никаква отговорност за качеството на този машинно преведен текст.

-----български-----испанскидатскинемскиестонскигръцкианглийскифренскихърватскииталианскилатвийски литовскиунгарскималтийскинидерландскиполскипортугалскирумънскисловашкисловенскифинскишведски

I. Списъци и регистри на вещите лица

В Чешката република съществува официален списък/регистър на вещите лица.

Съгласно член 7, алинея 4 от Закона за вещите лица и устните преводачи (№ 36/1967 Сб.), приложен с наредба на Министерството на правосъдието от 17 април 1967 г. (№ 37/1967 Сб.), отделните списъци на положилите клетва вещи лица и устни преводачи са публично достъпни. Списъкът на вещите лица и устните преводачи е достъпен [тук](#), а списъкът на експертните институти е достъпен [тук](#).

Субектите, които отговарят за поддържането на регистъра на вещите лица, са окръжните съдилища и Министерството на правосъдието.

Съгласно член 4, алинея 1, букви а), в) и д) от Закона за вещите лица и устните преводачи (№ 36/1967 Сб.), приложен с Наредба № 37/1967 Сб.), за да бъдат включени в регистъра, вещите лица трябва да отговарят на следните критерии:

националност (чешка, на ЕС с дългосрочно или постоянно пребиваване, трети държави с постоянно пребиваване),

квалификации,

допълнително професионално образование и обучение,

пълна дееспособност,

да не са осъждани.

Вещите лица трябва да положат клетва, за да бъдат регистрирани. Клетвата е както следва: „Обещавам, че в своята експертна дейност ще спазвам стриктно закона, че ще действам безпристрастно в съответствие със своите експертни познания, че ще използвам изцяло всичките си познания и че ще пазя в тайна фактите, които съм разбрал/а при упражняването на експертната дейност“.

За да бъдат включени в списъка, вещите лица трябва да подадат молба до компетентния съд (в някои случаи до Министерството).

Вещите лица могат да бъдат отписани от регистъра поради:

смърт на вещото лице,

декларация за смърт към датата, на която в решението на съда се обявява смъртта,

ограничаване или лишаване от дееспособност към датата, на която съдебното решение за ограничаване или лишаване от дееспособност е станало окончателно,

окончателна осъдителна присъда за умишлено престъпление или окончателна осъдителна присъда за престъпление по непредпазливост, извършено във връзка с упражняването на дейността на вещо лице,

писмено искане за заличаване от списъка на вещите лица и устните преводачи, подадено до Министерството на правосъдието или до председателя на окръжния съд, след края на календарния месец, през който искането за заличаване от списъка на вещите лица и устните преводачи е предадено до Министерството на правосъдието или до председателя на окръжния съд.

Прекратяването на разрешителното е допълнително регламентирано в член 20б от Закона за вещите лица и устните преводачи (№ 36/1967 Сб.). Разпоредбата е приложима за случаите, когато вещото лице повече не изпълнява условията за назначаване като вещо лице или в дългосрочен план не е в състояние да извършва каквато и да е дейност (алинея 2).

За да бъде включен в регистъра, вещото лице не е необходимо да се присъединява към кодекс за поведение или етичен кодекс. Личните характеристики на кандидатите обаче се оценяват по време на процеса на назначаване. Вещите лица трябва да положат клетва.

Списъкът на вещите лица се актуализира редовно както от Министерството на правосъдието, така и от окръжните съдилища.

Конкретно вещо лице може да бъде намерено с помощта на [инструмента за търсене](#). Този инструмент за търсене обхваща всички вещи лица.

Вещите лица са изброени по области на специализация. Понастоящем има около 50 основни области на специализация. Областите на специализация са достъпни в регистъра.

Вещото лице трябва да изпраща доклад за извършената дейност до органа, който поддържа списъка.

II. Квалификация на вещото лице

Вещите лица трябва да придобият определена образователна степен по дисциплината, в която специализират, за да се нарекат вещи лица.

Вещите лица не е необходимо да членуват в професионална организация, за да упражняват дейност като вещи лица.

Вещите лица не са задължени да актуализират или усъвършенстват уменията си редовно. Няма система за непрекъснато професионално развитие.

III. Възнаграждение на вещите лица

Възнаграждението на вещите лица се изчислява съгласно Наредба № 37/1967 Сб. за вещите лица и устните преводачи.

По отношение на начина на изплащане на възнаграждението на вещите лица има определени ограничения.

Вещите лица, назначени от съда, не могат да получават авансови плащания.

Задължението за изплащане на възнаграждението на вещите лица се изпълнява по посочения по-долу ред:

Гражданско производство

Разходите по производството включват такса за вещо лице. Всяка от страните поема направените от нея разходи и разходите на своя представител. Съдът възстановява на спечелилата напълно делото страна разходите, направени по време на ефективното упражняване или защита на нейните права, за сметка на загубилата делото страна. Ако дадена страна спечели делото само частично, съдът разпределя справедливо възстановяването на разходите или обявява, че никой от участниците няма право на възстановяване. Въз основа на резултатите от производството държавата има право да ѝ бъдат възстановени поетите от нея разходи по производството за сметка на страните, ако не се очаква тези разходи да бъдат изключени от съдебните такси.

Наказателно производство

Разходите, необходими за провеждането на наказателно производство, включително производство за принудително изпълнение, се поемат от държавата. Ако ответникът е осъден правомерно, той трябва да възстанови на държавата еднократна сума за други разходи, покрити от държавата, но само ако в хода на производството е бил изискан докладът на вещото лице.

Страните не могат по никакъв начин да получат правна помощ по отношение на възнаграждението на вещото лице.

IV. Отговорност на вещите лица

Нормативната уредба на Чешката република не съдържа конкретна разпоредба относно отговорността на вещите лица. Приложима е общата нормативна уредба (деликтно право/договорно право).

Засега вещите лица не са длъжни да сключат застраховка за професионална отговорност, която да покрива евентуалната им отговорност. Те все пак ще имат задължение да сключат застраховка след следващата реформа на приложимото законодателство.

Отговорността на вещото лице не е ограничена по закон.

V. Допълнителна информация относно работата на вещите лица

Основните законови разпоредби, приложими за съдебната експертиза в Чешката република, са включени в Закон № 36/1967 за вещите лица и устните преводачи, Закон № 99/1963 за гражданскопроцесуалния кодекс, Закон № 141/1961 за наказателнопроцесуалния кодекс и Закон № 500/2004 за административнопроцесуалния кодекс. Няма английска версия на тези разпоредби, достъпна онлайн.

Общите правила за назначаване на вещо лице за целите на производството пред граждански, наказателен или административен съд са сходни. Званието на вещото лице е защитено.

В правната система на Чешката република не се прави разлика между вещи лица, привлечени като свидетели, технически вещи лица, правни експерти или друг вид вещи лица.

Общият брой на регистрираните вещи лица е приблизително 9 000. Министерството на правосъдието е подготвило проект на нов Закон за вещите лица. Правителството е внесло проекта в парламента. Проектът трябва да влезе в сила през 2021 г.

1. Назначаване на вещи лица

Вещите лица може да бъдат назначени от съда и/или от страните.

При гражданските и административните съдебни производства не може да се назначават вещи лица преди началото на производството.

При наказателните производства, съгласно член 105, алинея 1 от НПК: ако изясняването на фактите, които са от значение за наказателното производство, изисква експертни познания, участващият в наказателното производство орган търси становището на специалист. Ако тази процедура не е достатъчна поради сложността на оценявания въпрос, участващият в наказателното производство орган назначава вещо лице. В досъдебното производство вещото лице се назначава от участващия в наказателното производство орган, според който експертното становище е необходимо, за да бъде взето решението, т.е. от прокурора, ако въпросът е върнат за допълнително разследване, и от председателстващия съдия при съдебното производство. Обвиняемият, а в съдебното производство — прокурорът, биват уведомени за назначаването на вещо лице. Други лица ще бъдат уведомени за назначаването на вещо лице, ако това бъде счетено за необходимо, за да може те да дадат възможност на вещото лице да получи достъп до определено място или да действат по някакъв друг начин, необходим за извършването на експертизата.

1.a Назначаване от съда

Съдът може да назначи вещо лице, когато не разполага с експертните познания, които са необходими в конкретното дело. Също така има дела в гражданското и наказателното право, при които назначаването на вещо лице е задължително.

Закон № 141/1961 Сб. за наказателнопроцесуалния кодекс, Наказателнопроцесуален кодекс (наричан по-долу „НПК“), член 105, алинея 1 от НПК: Ако изясняването на фактите, които са от значение за наказателното производство, изисква експертни познания, участващият в наказателното производство орган търси становището на специалист. Ако тази процедура не е достатъчна поради сложността на оценявания въпрос, участващият в наказателното производство орган назначава вещо лице.

Няма никаква разлика в назначаването на вещо лице за целите на производството пред граждански, наказателен или административен съд.

Назначените от съда вещи лица имат законното задължение да съобщават за всеки конфликт на интереси.

В случаите, когато вещите лица се назначават от съда, съдът използва списък или регистър на вещите лица, за да направи избора си, тъй като е задължен по закон да назначи вещо лице от регистъра.

1.b Назначаване от страните по делото

Страните по делото могат да назначават вещо лице винаги, когато пожелаят. Докладите на вещите лица, изготвени от съдебни експерти (регистрирани в национален публичен регистър), назначени от страните, имат същата тежест, както докладите на вещите лица, назначени от съда. Страните по делото не са задължени да прилагат специален процес или специални правила, когато назначават вещо лице.

Двете страни по делото не могат да назначат едно и също вещо лице.

Съдът не може да разпорежи и двете страни да назначат едно и също вещо лице (както е при дела с ниска стойност или дела по ускорената процедура), вместо всяка от тях да има собствено вещо лице.

Страните по делото трябва да предоставят подробни указания на вещото лице и въпроси, на които то следва да отговори.

2 Производства

2.a Граждански производства

Няма специфични изисквания, към които вещото лице да трябва да се придържа в доклада си и/или в съдебното производство, както е например в съдебната практика.

Съдът не упражнява наблюдение или контрол върху напредъка на разследванията на вещите лица.

Не се извършва контрол на качеството на работата на вещото лице (т.е. в съдебното решение съдията не дава никаква оценка във връзка с нея).

Обикновено вещите лица биват подлагани на кръстосан разпит по време на съдебния процес.

Съдът не е обвързан от становището на вещото лице. Докладът на вещото лице е от същото значение, както всяко друго доказателство; съдията е задължен да го оцени обективно и в контекста на другите доказателства. Няма презумпция за точност на експертното становище, дадено от назначеното от съда вещо лице. Експертният доклад, изготвен от съдебен експерт (регистриран в национален публичен регистър), назначен от някоя от страните, има същата тежест, както доклад на вещо лице, назначено от съда. Страните могат да оспорват доклада чрез изявления.

Няма процедура, при която се осъществяват срещи с вещите лица преди процеса или се провежда кръстосан разпит преди процеса в опит да се ограничат въпросите и съдът да разбере разликите в становищата.

На вещите лица е позволено да поддържат контакт със страните по време на производството, но трябва да спазват изискванията на член 11 от Закона за вещите лица и устните преводачи (№ 36/1967 Сб.), който гласи, че вещото лице (устният преводач) не може да дава становище (осигурява превод), ако връзката му с делото, изпълняващите органи, участниците или техните представители може да постави под съмнение неговата безпристрастност.

Веднага щом на вещото лице (устния преводач) станат известни факти, във връзка с които за него има конфликт на интереси, то следва да съобщи за това незабавно; страните имат същото задължение. Въпросът дали вещото лице (устният преводач) не може да предостави експертен доклад (превод) се решава от органа, който го е назначил за представянето на експертен доклад. Разпоредбите относно свидетелите се прилагат *mutatis mutandis* към въпроса в кои случаи вещо лице (устен преводач) може да откаже да предостави експертен доклад (превод) и в кои случаи експертен доклад (превод) може да не бъде възлаган.

Страните са длъжни да си сътрудничат с вещите лица. Понякога към страните се отправя покана за проучване или разпит от вещото лице. Вещите лица имат право да задават въпроси на свидетелите по време на съдебно заседание.

По-специално вещите лица не са задължени да провеждат срещи със страните, за да разберат техните забележки.

1. Доклад на вещото лице

Формалните изисквания, които вещите лица трябва да спазват в докладите, са определени в член 13 от Закона за вещите лица и устните преводачи (№ 36/1967 Сб.). В член 13 се предвижда, че ако вещото лице представя доклада в писмена форма, то е задължено да подпише всеки екземпляр и да постави печат; устният преводач има същото задължение за сертифицираните преводи.

От вещите лица не се изисква да предоставят предварителен доклад.

Вещите лица не са задължени да разгледат аргументите на страните в предварителния или окончателния доклад.

Няма други специфични изисквания, към които вещите лица да трябва да се придържат в доклада си и/или в съдебното производство, както е например в съдебната практика.

Има случаи, в които вещите лица трябва да изготвят допълнителен доклад, след като страните и съдията са задали допълнителни въпроси.

Вещите лица представят докладите си в писмена форма. От вещите лица може да бъде поискано да защитят докладите си.

2. Съдебни заседания

Вещите лица не са задължени да присъстват на разпоредително заседание.

Вещите лица са задължени да присъстват на съдебните заседания, за да отговорят на въпросите на съда и на страните.

Обикновено вещите лица биват подлагани на кръстосан разпит по време на съдебния процес.

Представената тук информация беше събрана по време на проекта „Намиране на експерт“ въз основа на контакти по държави, избрани от Европейския институт за експертизи и експерти (ЕЕЕИ).

Последна актуализация: 17/05/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.